

Column

Werkgevers mogen keuze voor bepaalde vakbond niet beïnvloeden

In hoeverre mogen werkgevers een bepaalde vakorganisatie bevoorstellen ten nadele van andere vakbonden die ter plekke ook de belangen van de werknemers behartigen? Om met de deur in huis te vallen: dat kan en mag niet. Enkele frappante voorbeelden van waar het fout ging en die daardoor veel stof deden opwaaien verdienen de aandacht. De arbeidsverhoudingen op de werkplek kwamen door laakbaar optreden van werkgevers onder spanning te staan.

Zo beoordeelde de Raad van Bestuur van het Academisch Ziekenhuis Nijmegen (AZN) de categorale beroepsorganisatie NU '91 (voor verplegenden). Het bestuur riep geen halt toe aan een initiatief van de Verplegingsdienst van dit ziekenhuis om in het kader van de Dag van de Verpleging 1992 verpleegkundigen door middel van een speciaal aanbod bij NU '91 te organiseren. Een belangrijk deel van de contributie zou uit het eigen budget worden vergoed.

De centrales van overheids personeel kregen hier via een omweg lucht van en ondernamen snel actie om dit 'onheil' af te wenden. Bevoordeling van één vakorganisatie boven de andere in dezelfde sector is voor de centrales onaanvaardbaar. De zaak kwam helemaal in een vreemd daglicht te staan op basis van het feit dat NU '91 niet in het overleg bij het AZN is vertegenwoordigd. Conclusie: de handelwijze van de leiding bleek strijdig met het tussen de Raad van Bestuur en de centrales overeengekomen protocol ten aanzien van de arbeidsvoorwaarden.

De Raad van Bestuur besloot meteen na de ontvangst van een fax van de centrales het initiatief

van de verplegingsdienst te torpederen. Motivering: het ligt niet op de weg van de werkgever de keuze, bij welke vak- of beroepsvereniging werknemers zich wensen aan te sluiten, te beïnvloeden.

Ongeveer gelijktijdig nam ook een andere instelling het besluit om NU '91 een aantal leden 'cadeau te doen'. De directie van de Stichting Kruiswerk Delft-Westland-Oostland in Delft bood – eveneens in het kader van de Dag van de Verpleging – de in dienst zijnde wijkverpleegkundigen en wijkziekenverzorgenden een korting aan op de contributie van genoemde organisatie. De bonden in de sector Kruiswerk reageerden furieus. De bewuste keuze van een werkgever voor één vakbond is onverteerbaar en schaadt de arbeidsverhoudingen.

De directie koos na lang nadenken en intern overleg eieren voor haar geld en schreef het personeel niet uit te zijn op een conflict met de vakorganisaties. De bewuste keuze voor NU '91 werd teruggedraaid. Alle wijkverpleegkundigen en wijkziekenverzorgenden kregen vervolgens een brief in de bus, waarin het aanbod voor een kennismakingslidmaatschap gedurende drie maanden werd verbreed tot alle bonden in de sector Kruiswerk (thuiszorg).

Moraal van dit verhaal: het is een uitstekende gedachte van werkgevers en besturen om hun medewerkers er op te wijzen dat het zin heeft zich bij een vakbond aan te sluiten. Dit zou veel nadrukkelijker onder de aandacht moeten komen. Werkgevers hebben dus baat bij gekanaliseerd overleg met gemotiveerde werknemers die zich gesteund voelen door hun vakbonden.

Er is vrije keuze om zich op basis van persoonlijke overwegingen bij een bepaalde organisatie aan te sluiten. Die keuze wordt beïnvloed door de cultuur en het beleid van een organisatie,

* D. de Geus is hoofd afdeling Publiciteit van het CFO (CNV-bond voor Overheid, Onderwijs, Gezondheid, Bejaardenzorg, Welzijn, Sociale Voorziening, PTT en Nutsbedrijven).

haar opstelling in het overleg en de kwaliteit van de belangenbehartiging.

Kiest de ene organisatie voor 'enge' categorale belangenbehartiging, anderen hebben de onderlinge solidariteit van alle werknemers in een bedrijf of instelling hoog in het vaandel staan. Het aangesloten zijn bij een vakcentrale heeft

voor velen een belangrijke méérwaarde.

Optimale arbeidsverhoudingen liggen zonder dit sociaal fundament van de vrije keuze niet binnen bereik. Werkgevers zouden dit niet in gevaar mogen brengen door werknemers in deze keuze te willen sturen.